22/03/2022

Η Θεία Λατρεία στον καιρό της πανδημίας – 6η Ιερατική Σύναξη στον Βόλο

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Δημητριάδος και Αλμυρού

Πραγματοποιήθηκε σήμερα στο Συνεδριακό Κέντρο Θεσσαλίας, υπό την προεδρία του Σεβ. Μητροπολίτου Δημητριάδος κ. Ιγνατίου, η 6η Ιερατική Σύναξη της Ιεράς Μητροπόλεως Δημητριάδος για το τρέχον εκκλησιαστικό έτος. Ομιλητής ήταν ο Πρωτοσύγκελλος της Ιεράς Μητροπόλεως Αρχιμ. Δαμασκηνός Κιαμέτης, ο οποίος ανέπτυξε το θέμα «Θεία Λατρεία και πανδημία του Κορωνοϊού».

Ο ομιλητής παρατήρησε ότι ένας από τους τομείς που επηρεάστηκε ιδιαιτέρως την περίοδο της πανδημίας ήταν η Λατρευτική ζωή, *«η οποία επλήγη καίρια», από συγκεκριμένα γεγονότα: το κλείσιμο των Ναών, στην πρώτη φάση της πανδημίας και την απαγόρευση της κοινής Λατρείας και μάλιστα στις ξεχωριστές περιόδους της Μ. Τεσσαρακοστής και της Μ. Εβδομάδος: «Οι νέες συνθήκες επέφεραν και νέες, πρωτόγνωρες ψυχολογικές καταστάσεις σε εμάς, τους λειτουργούς... βιώσαμε οδυνηρή ακύρωση, ενώ οι συνθήκες λατρείας καθορίζονταν από εβδομαδιαίες κυβερνητικές αποφάσεις. Μεταβληθήκαμε σε λειτουργούς υπό διαρκή εποπτεία... Ο πειρασμός της αδράνειας συνοδεύτηκε από τον πειρασμό της*

κόπωσης... δοκιμάστηκε η υπομονή μας... η προσωπική επιβάρυνση σε όλα τα επίπεδα υπήρξε υπέρμετρη, οι επιπτώσεις οδυνηρές... βιώσαμε τον διχασμό ανάμεσα σε δύο ρόλους: εκείνον της κεφαλής της εκκλησιαστικής συνάξεως και εκείνον της ιδιότητάς μας ως κρατικών λειτουργών».

Ο ομιλητής αναφέρθηκε, επίσης, στις πιέσεις που δέχεται ο ιερός Κλήρος, τούτο τον καιρό «εκ μέρους των πνευματικών μας τέκνων για την μυστηριακή ζωή που στερήθηκαν και την επίκριση εκ μέρους της ευρύτερης κοινωνίας για τις αντιρρήσεις μας στα μέτρα... Όλα αυτά συγκλόνισαν την υπόσταση και την συνείδησή μας και μας έφεραν σε διαρκή άμυνα και απολογία προς όλους... Αυτό όμως που υπήρξε πράγματι αβάσταχτο ήταν η αδυναμία μας να απαλύνουμε την αγωνία και να ελαφρώσουμε το βάρος του ποιμνίου μας. Με κλειστούς ναούς, με νέκρωση της ενοριακής ζωής, με αφάνταστες δυσκολίες ακόμη και μιας διαπροσωπικής συνάντησης, στερηθήκαμε τα πνευματικά όπλα, ώστε να

αντιμετωπίσουμε τον φόβο, την ανησυχία, την πικρία και την αβεβαιότητα των ενοριτών μας».

Ο π. Δαμασκηνός αναφέρθηκε στο γεγονός ότι οι επιπτώσεις της πανδημίας άγγιξαν την καρδιά της εκκλησιαστικής ζωής, την Θεία Κοινωνία: «Αν και επισήμως δεν ανοίχτηκε η συζήτηση για απαγόρευσή της, ο φόβος εισχώρησε στην ψυχή ευσεβών ανθρώπων. Η προσέλευση στο Μυστήριο περιορίστηκε. Ακόμη και σήμερα, πολλοί απέχουν με οδύνη, με αμφιβολία και με πνευματικό συγκλονισμό. Και πιθανόν, κάποιοι αποκόπηκαν οριστικά από την μυστηριακή ζωή. Έστω κι αν αρνηθήκαμε ακόμη και να διαπραγματευθούμε το μείζον θέμα της Θείας Κοινωνίας, ο φόβος και η αμφιβολία βρήκαν ρωγμές και δηλητηρίασαν ως ένα σημείο το εκκλησιαστικό σώμα».

Αφού εντόπισε τον διχασμό που προκλήθηκε στο λαϊκό στοιχείο των ενοριών μας, για την όλη διαχείριση της πανδημίας εκ μέρους της εκκλησιαστικής διοίκησης, τόνισε την ανάγκη «αγωνιώντας και αγωνιζόμενοι, να διατηρήσουμε, όσο είναι δυνατόν, την ενότητα». Δεν δίστασε, όμως, να αναφερθεί στον πρωτόγνωρο διχασμό μεταξύ των συλλειτουργών, που προκάλεσε φατριασμούς, αλληλοκατηγορίες, ψύχρανση των σχέσεων, αυτονόμηση, μία εικόνα που προκάλεσε ενόχληση ή και σκανδαλισμό μεταξύ των πιστών: «Ο διχασμός αυτός μας έφερε και σε μια εσωτερική δοκιμασία σχέσεων με τον Επίσκοπο και την Ιερά Σύνοδο... Αμφισβητήσαμε αποφάσεις του Επισκόπου, αλλά και της διοικούσας Εκκλησίας στο σύνολό της. Συχνά μάλιστα τις παρακάμψαμε, ενίοτε με τρόπο κραυγαλέο....Διασπάστηκε η ενότητα της ενορίας εξαιτίας των μέτρων. Αποκοπήκαμε από τους συλλειτουργούς μας, τα στελέχη μας, τους κατηχητές μας. Ως πατέρες της ενοριακής οικογένειας, υποχρεωθήκαμε να αποξενωθούμε από τα μέλη της, χάσαμε την προσωπική επικοινωνία, τη συνεννόηση, το μοίρασμα, έστω, του φόβου, του κόπου και των ανησυχιών μας. Οι ίδιοι εμείς, επιτρέψτε μου να πω, βρεθήκαμε αντιμέτωποι με τον εαυτό μας και με το δικό μας πνευματικό δυναμικό...».

Ο ομιλητής αναφέρθηκε, στην συνέχεια, στις αντιεκκλησιαστικές βολές κοσμικών

κύκλων, οι οποίοι απέδιδαν τις αντιδράσεις της Εκκλησίας στα όποια περιοριστικά μέτρα σε οικονομικά κίνητρα: *«Πόσοι όμως μπορούν να αναληφθούν πως δεν στερηθήκαμε κέρδη, αλλά τους πόρους ενός πολυεπίπεδου έργου που σχετίζεται με την φιλανθρωπία, την σίτιση εκατοντάδων ανθρώπων, την διατήρηση πνευματικών και ιεραποστολικών δομών, την έκδοση εντύπων, αλλά και τη συντήρηση των ίδιων των ιερών ναών, οι οποίοι δεν αποτελούν ατομική ιδιοκτησία αλλά χώρο συνάξεως και ποικίλων πνευματικών και δημιουργικών δραστηριοτήτων για εκατοντάδες, ακόμα και χιλιάδες ανθρώπων;».*

Ιδιαίτερη αναφορά έκανε στις επιπτώσεις της πανδημίας στον Μοναχισμό μας, όπου μεμονωμένα πρόσωπα ή και ολόκληρες αδελφότητας έμειναν ακέφαλες ή και αποδεκατίστηκαν, ενώ «το φαινόμενο του ζηλωτισμού παρεισέφρησε στο μοναχισμό μας. Δημιουργήθηκε, δυστυχώς, ακόμα και η τάση να θεωρείται μαρτυρικό και άγιο το τέλος όσων έφυγαν από τη ζωή, μοναχών ή λαϊκών, φέροντας ως «εύσημο» την ανυπακοή και την αντίδραση στις αποφάσεις της Διοικούσας Εκκλησίας!».

Ακολούθως, ο π. Δαμασκηνός αναφέρθηκε στις νέες συνθήκες που πρέπει να αντιμετωπίσουμε, στην μετά την πανδημία εποχή, όπως είναι το μειωμένο εκκλησίασμα, η έλλειψη ανθρώπων, που χάσαμε λόγω της πανδημίας, γεγονότα που απαιτούν έναν νέο επανευαγγελισμό: *«Η επαφή μας με την κοινωνία του 21ου αιώνα δεν μπορεί να στηριχτεί στα αυτονόητα, σε ένα ύφος θριαμβολογίας, στην διεκδίκηση προνομίων, στα οποία είχαμε συνηθίσει. Πρέπει να απευθυνθούμε στους νέους ανθρώπους με ετοιμότητα να τους ακούσουμε και να τους προσφέρουμε ευκαιρίες έκφρασης των απόψεων, της αγωνίας και του πόνου τους. Απαιτούνται νέοι τρόποι, νέες ιδέες και καταπολέμηση των στερεοτύπων μας. Γι' αυτό, επιβάλλεται «η αναθέρμανση του ιερατικού μας ζήλου, η προσωπική μας εμβάθυνση στην πνευματική και λατρευτική ζωή, η διερεύνηση και αναθεώρηση των προσωπικών μας αστοχιών και ελλείψεων στην επιτέλεση της ιερατικής μας διακονίας».*

Μιλώντας για τις αβαρίες που υπέστη στο παρελθόν διάστημα η Λειτουργική μας

ζωή, τόνισε πως «αποτελεί επιτακτική ανάγκη να ξαναβρεί τον ρυθμό της, πιθανόν και με μεγαλύτερη ένταση», ενώ επ' ουδενί πρέπει το διαδίκτυο, που υπήρξε μια κάποια λύση στην εποχή της πανδημίας ν' αποβεί οριστικό υποκατάστατο: «Αποτελεί ζωτικής σημασίας ενέργεια να "χτίσουμε" ξανά τις ζωντανές μας σχέσεις και να στηρίξουμε όλες τις πτυχές του ενοριακού έργου και της λατρείας στην αναντικατάστατη φυσική παρουσία. Ο ναός πρέπει να ξαναγίνει το κέντρο της λατρευτικής ζωής».

Μίλησε, επίσης, για την ανάγκη αποκατάστασης της ενότητας του εκκλησιαστικού σώματος, δεδομένου ότι *«ο πειρασμός βρήκε πεδίο δράσης και οδήγησε σε καταστάσεις αυτονόμησης και φατριασμών. Έκφραση αυτή της αυτονόμησης υπήρξε και η αμφισβήτηση πολλών συνοδικών αποφάσεων. Η Συνοδικότητα είναι ο μεγάλος μας θησαυρός και αυτό που μας διαφοροποιεί από όλες τις άλλες χριστιανικές ομολογίες. Η Συνοδικότητα αυτή πρέπει να διαφυλαχθεί ως κόρη οφθαλμού. Χωρίς αυτή δεν έχουμε εκκλησιαστική διοίκηση, δεν έχουμε ενοποιημένη μαρτυρία, δεν έχουμε ευχαριστιακό σώμα. Αιώνες τώρα, η Ορθόδοξη Εκκλησία μας πορεύεται με αυτόν τον ευλογημένο τρόπο, ο οποίος είναι ο μόνος που μπορεί να υπερβαίνει προσωπικές αδυναμίες και πιθανές ιδιοτέλειες και να οδηγεί τον λαό του Θεού όπου το Πνεύμα ορίζει. Όπως γνωρίζετε, η Συνοδικότητα αποτελεί προέκταση της βασικής θεολογικής και εκκλησιολογικής θέσεως της ορθόδοξης Εκκλησίας μας, πως, στο πρόσωπο του επισκόπου συγκροτείται ολόκληρη η Εκκλησία, όχι βεβαίως απλώς και μόνον ως ένας διοικητικός οργανισμός, αλλά ως ευχαριστιακή κοινότητα. Με άλλα λόγια, ο Επίσκοπος αποτελεί κυρίως και πρωτίστως το επίκεντρο της Θείας Ευχαριστίας,*

όχι ασκώντας εξουσία, αλλά αποδεχόμενος της θεία δωρεά της φύλαξης του ποιμνίου και της ενότητός του δια του ιερού μυστηρίου της Ευχαριστίας...».

Ολοκληρώνοντας την εισήγησή του, ο π. Δαμασκηνός κάλεσε όλους να αντιληφθούμε την δοκιμασία ως παιδαγωγία, αλλά και την δωρεά του Αχράντου Σώματος και του Τιμίου Αίματος του Χριστού ως «ευκαιρία μοναδική για αποκατάσταση σχέσεως με τον Δημιουργό μας, με τους αδελφούς μας και με ολόκληρο τον κόσμο».

Ακολούθησε εκτενής συζήτηση και η σύνοψη των συμπερασμάτων από τον Σεβ. Ποιμενάρχη κ. Ιγνάτιο.